

Datum
2014-01-29
Ert datum
2013-10-25

Vårt diarienummer
2013-110-8687
Er beteckning
U2013/6021/UC

Utbildningsdepartementet

103 33 STOCKHOLM

Unga som varken arbetar eller studerar – statistik, stöd och samverkan (SOU 2013:74)

Sammanfattning

Centrala studiestödsnämnden (CSN) tillstyrker utredningens samtliga förslag och vill särskilt framhålla följande.

6.3 Behov av fördjupade studier

CSN tillstyrker utredningens förslag att Ungdomsstyrelsen ges i uppdrag att vart tredje år redovisa utvecklingen av ungdomars övergång mellan skola och arbetsliv. Förslaget rör uppgifter som hämtas från registerdata. Uppdraget ska göras tillsammans med ett antal myndigheter och verk. CSN ingår inte i den grupp av myndigheter som särskilt omnämns i förslaget. Det är dock inte osannolikt att någon eller några av de omnämnda myndigheterna och verken behöver kompletterande uppgifter från CSN.

CSN:s uppfattning är att arbetet med att ta fram dessa uppgifter endast påverkar myndigheten i mindre omfattning eftersom arbetet ska utföras vart tredje år.

6.4 Unga inom aktivitetsansvaret – indikator för unga under 20 år utanför gymnasieskolan

I utredningens delbetänkande Ungdomar utanför gymnasieskolan (SOU 2013:13) föreslogs att kommunerna ska föra ett register över de ungdomar som omfattas av aktivitetsansvaret. Enligt förslag i delbetänkandet ska Skolverket årligen samla in uppgifter från hemkommuner över dessa ungdomar. Även om CSN inte nämns i förslaget är det möjligt att myndigheten kommer att påverkas. Redan idag finns det kommuner som vänder sig till CSN för att få uppgifter som kommunerna använder med anledning av sitt informationsansvar för icke skolpliktiga ungdomar under 20 år.

Om förslaget från delbetänkandet genomförs är det troligt att fler kommuner än idag kommer att vända sig till CSN för att begära ut uppgifter. För CSN:s del handlar det framförallt om att myndigheten kommer att behöva lägga mer tid på denna typ av frågor. Den faktiska omfattningen av detta merarbete och de kostnader som det skulle innebära för CSN är dock idag svår att bedöma.

6.5 Gymnasieuppföljningar ska kompletteras

CSN tillstyrker förslaget att Statistiska centralbyrån (SCB) ges i uppdrag att utöka de s.k. gymnasieuppföljningarna till att även avse ungdomar som avbrutit eller aldrig påbörjat en gymnasieutbildning. Samma krav på utökning föreslås gälla Skolverkets uppföljningsarbete på området. CSN förser redan idag SCB och Skolverket med uppgifter över de ungdomar som studerar på gymnasiet, samt de ungdomar som avbryter sina gymnasiestudier.

En utökad uppföljning riktad mot denna grupp kan innebära ökade arbetskostnader för CSN, då den nuvarande rapporteringen kan behöva förändras eller kompletteras. Det är därför viktigt att CSN får information från SCB och Skolverket om hur dessa uppföljningar ska kompletteras och om detta innebär en förändring för CSN.

6.6 Månadsdata nödvändigt för en mer tillförlitlig statistisk redovisning

I betänkandet Månadsuppgifter – snabbt och enkelt (SOU 2011:40) föreslogs att uppgift om utgiven ersättning och förmån som utgör intäkt i inkomstslaget tjänst ska lämnas varje månad istället som för närvarande varje år.

Utredningen bedömer att månatlig statistik om unga som varken arbetar eller studerar skulle bidra med ökad och viktig kunskap om gruppen. Utredningen resonerar kring möjligheten att CSN kan bidra med månadsvis statistik om vilka ungdomar som har studiestöd, vilken sedan kan kompletteras med inkomststatistik för att ta fram en indikator över de unga som varken arbetar eller studerar.

CSN kan bidra med sådana uppgifter. Enligt CSN:s uppfattning kan en månatlig rapportering exempelvis medföra särskilda utsökningar i uppföljningssystemet. Om förslaget blir verklighet, kan detta leda till vissa kostnadsökningar för CSN.

9.3 Sammanställ kunskap om metoder för att förebygga avhopp från skolan

Utredningens bedömning är att Skolforskningsinstitutet bör sammanställa kunskap avseende metoder för att förebygga avhopp från skolan.

CSN för elevstatistik rörande gymnasieskolan och det kan således bli aktuellt att myndigheten bidrar med registeruppgifter till Skolforskningsinstitutet. Den faktiska omfattningen av detta arbete och de kostnader som det skulle kunna innebära för CSN är dock idag svår att bedöma.

11.7 Tillsätt en nationell samordnare för att främja samordningsförbundens insatser till unga

CSN tillstyrker förslaget att tillsätta en nationell samordnare under åren 2015-2017 för att stimulera och stödja samordningsförbundens insatser till unga. Enligt utredningen saknas ett helhetsperspektiv kring de insatser som rör ungdomar som varken arbetar eller studerar. En nationell samordnare ska bland annat driva frågor kring samverkan på nationell nivå och utveckla arbetet med stöd och samverkan till dessa ungdomar. I arbetet med att satsa på unga i samverkan är utbildningssektorn av stor vikt och målet för många ungdomar utanför gymnasieskolan är att återgå till utbildning och på så sätt stärka sin roll på arbetsmarknaden. Utredningen menar att detta mål faller inom ramen för syftet med den finansiella samordningen.

CSN ingår inte i de samordningsförbund som avses i utredningen. CSN är positiv till samverkan och anser att myndigheten kan bidra med information i arbetet med att ge ett helhetsperspektiv kring insatser rörande ungdomar som varken arbetar eller studerar.

12.3 En rätt till gymnasial vuxenutbildning

CSN tillstyrker förslaget att införa en rätt till gymnasial vuxenutbildning för elever som efter avslutad utbildning i gymnasiesärskolan konstaterats inte höra till gymnasiesärskolans målgrupp. Utredningen överväger om förslaget ska kombineras med en möjlighet för den unge att få någon form av ekonomisk ersättning. Utredningen lämnar inte något förslag i detta slutbetänkande utan anser att frågan bör utredas i särskild ordning.

CSN vill betona vikten av att denna fråga utreds då detta kan innebära en merskudsättning för den enskilde för något denna person inte själv har förorsakat. CSN vill i samband med detta hänvisa till två utredningar som kan vara aktuella med anledning av frågan om ekonomisk ersättning och en eventuell merskudsättning.

- Kommunal vuxenutbildning på grundläggande nivå – en översyn för ökad individanpassning och effektivitet (SOU 2013:20) och
- Stärkt stöd för studier (SOU 2009:28)

13.1 Ekonomiska konsekvenser

Utredningens bedömning är att förslaget i vissa delar kommer att medföra ökade kostnader för stat och kommun. Som framgår av remissvaret torde vissa av förslagen vad avser framtagande av registerdata få ekonomiska konsekvenser för CSN. Exakt hur stor denna kostnad i så fall blir är i dagsläget svår att avgöra.

Beslut om detta remissvar har fattats av chefsjuristen Åke Svensson efter föredragning av verksjuristen Rose-Mari Kvist. I arbetet med remissvaret har även utredaren Andreas Dahlkvist, statistikern Olof Fraenell, verksamhetsutvecklaren Maria Digre och gruppchefen Bevin Cherry deltagit.

Åke Svensson

Rose-Mari Kvist